

HỘI ÁI HỮU BIÊN HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái Hữu Biên Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài viết của thi hữu **Nguyễn Cang**: **Bình Bài Thơ: “Nỗi Nhớ Thật Thà”** của thi hữu **Cánh Vạc Tím**. Hội chân thành cảm tạ quý vị tác giả. Kính mời. **Trân trọng**.

BÌNH BÀI THƠ “NỖI NHỚ THẬT THÀ”

Nguyễn Cang

LỜI BẠT:

Hơn một năm nay, tôi không liên lạc với Cánh Vạc Tím vì bệnh dịch covid-19 lan tràn lại mất luôn trang FB /CVT. Nay nhờ nối kết lại nên tôi đọc được nhiều bài thơ của CVT.

CVT chỉ là bút hiệu của nhà thơ trẻ tuổi quê ở Gò- Công, hiện là dược sĩ phục vụ trong ngành y tế tại tiểu bang New York, Hoa-Kỳ. Mặc dù bận công tác nhưng vì nặng nợ văn chương, thích làm thơ, nên thỉnh thoảng vẫn ra mắt bạn đọc bài viết hoặc bài thơ, mà bài thơ nào nghe cũng hay cũng mới lạ. Mới về nội dung lẫn hình thức. CVT sử dụng nhiều từ ngữ mới mà không gượng ép, trái lại còn làm cho hồn thơ truyền đi cảm xúc, khi thì mạnh mẽ ngập tràn lúc lại trầm tư lắng đọng như cửa miết vào tim. Đó là đặc trưng riêng của CVT! Tôi chọn bài **Nỗi Nhớ Thật Thà** để phân tích, phê bình hầu chia sẻ cùng bạn đọc tâm sự tác giả và nghệ thuật sáng tác thơ.

Trước tiên, tôi thấy có sự biến đổi rõ rệt về khuynh hướng sáng tác cũng như đề tài sáng tác. Sự chuyển hướng này gây cảm hứng cho người đọc để thưởng thức đồng thời nâng cao trình độ sáng tác lên một bậc đáng khích lệ. Trước kia, CVT lấy bối cảnh bốn mùa xuân hạ thu đông làm nền rồi bổ túc bằng những suy tư, cảm nghĩ, mơ ước ... Nay thì CVT làm ngược lại, chọn đề tài có sẵn như sự nhọc nhằn của cha mẹ, nỗi nhớ nhà, nhớ quê hương, nhớ anh, nhớ chị... là những đề tài dễ đi vào lòng người đọc. Sau đó, CVT dùng hình ảnh bên ngoài 4 mùa xuân hạ thu đông, mưa gió, mây trời.. đệm vào làm nổi bật cảnh vui, cảnh khổ, cảnh buồn, cực tả sâu xa tâm trạng một người. Tình và cảnh hoà quyện vào nhau thật khúc chiết. Quả thật thơ CVT trở nên có hồn và truyền cảm sâu sắc cho người đọc, bao nhiêu đó cũng đủ thành công, đủ gây mến mộ trong lòng độc giả! Ta không ngạc nhiên khi thấy có gần 100 người chấm like và comment!

LỜI BÌNH:

Trở lại bài **NỖI NHỚ THẬT THÀ** tôi không phân tích đầy đủ như một bài khảo sát giáo khoa mà chỉ đề cập đến những nét chính mà thôi.

(Ảnh tác giả CVT)

NỖI NHỚ THẬT THÀ

Thơ: **Cánh Vạc Tím**

I. *Mong chờ Covid mau qua
con về thăm lại quê Cha xứ Gò
đồng sâu nặng nợ cánh cò
con về khâu lại điệu hò năm xưa...*

II. *Cha gồng vai chở nắng mưa
mẹ oằn lưng cõng bốn mùa gió sương...
con xa biển biệt trùng dương
hao gầy dáng mẹ miên trường mong con.*

III. *Nắng cong về phía đầu non
mẹ lưng cong phía không con...đắng lòng!
giận mình nông nổi đèo bồng
bỏ quê, bỏ cả tổ tông, ruột rà...*

IV. *Con ôm nỗi nhớ mặn mà
nhớ quay quắt nhớ, lòng se sắt lòng
con về thăm lại ruộng đồng
kề môi hôn mảnh đất nồng quê Cha...*

Nhớ quê, nỗi nhớ thật thà!

Cánh Vạc Tím

Bài này gồm 4 khổ.

Khổ I có 2 câu sáng giá:

*“Đồng sâu nặng nợ cánh cò
Con về khâu lại điệu hò năm xưa”...*

Câu thơ đầy cảm xúc. “Cánh cò” là biểu tượng của người phụ nữ Việt-Nam sống nghèo khổ, thân thể gầy còm như những con cò con vạc kiếm mồi bên sông, để nuôi con nuôi chồng; một hình ảnh thật thiêng liêng cao cả trong đó tác giả sử dụng phép ẩn dụ một cách thành thạo sống động!

Ta còn thấy những “con cò” trong các bài thơ, bài ca dao thật đặc sắc về ý nghĩa như:

*Cái cò lặn lội bờ sông,
Gánh gạo đưa chồng, tiếng khóc nỉ non.*

*Nàng về nuôi cái cùng con,
Để anh đi trẩy nước non Cao-Bằng
Ở nhà có nhớ anh chăng?
Để anh kể nỗi Cao-Bằng mà nghe.*

Bài ca dao trên phản ánh cảnh gia đình ly tán trong thời kỳ chúa Trịnh và nhà Mạc đánh nhau trong mấy chục năm thời nhà Lê Trung Hưng. Hoặc một hình ảnh khác về con cò trong bài thơ Thương Vợ của Trần Tế Xương (trích):

*Lặn lội thân cò khi quãng vắng
Eo xèo mặt nước buổi đò đông.*

Từ “khâu” (vá) trong câu thơ “Con về khâu lại điệu hò năm xưa” thật đặc sắc! Thay vì nói “nối” sẽ không hay. Khâu lại cái gì? Điệu hò năm xưa! Thật ẩn tượng ! Pha thêm một chút lãng mạn!

Hình ảnh làm nền ở đây là người cha “Gồng vai gánh” và người mẹ “Oằn lưng cõng”, hai vế đối nhau về nghĩa, nói lên sự vất vả của cha mẹ lúc gia đình lâm cảnh nghèo túng sau 1975 (khổ II); trong khi đó, người con gái lớn lại ở phương trời biển biệt xa xăm, nàng đang ngóng về quê mẹ ruột đau chín chiều!

Bất giác nàng tự trách: sao đèo bồng đi tìm cuộc sống mới bỏ lại mẹ cha, mồ mả ông bà? Nàng thấy mình có lỗi! Từ ngữ sử dụng mới lạ: gồng, chở, oằn, cõng, làm cho câu thơ có một sinh thái mới, nghe lạ tai mà hay không gượng ép chút nào: chở nắng mưa, cõng bốn mùa!

Khổ III:

*Nặng cong về phía đầu non
mẹ lưng cong phía không con...đắng lòng!
giận mình nông nổi đèo bồng
bỏ quê, bỏ cả tổ tông, ruột rà...*

Từ “cong” nghe cũng lạ, phép so sánh được sử dụng: một đàng cong về phía đầu non, một đàng cong về phía không con.

Khổ IV:

*Con ôm nỗi nhớ mặn mà
nhớ quay quắt nhớ, lòng se sắt lòng
con về thăm lại ruộng đồng
kề môi hôn mảnh đất nồng quê Cha...!*

Nhóm từ ngữ: “ôm nỗi nhớ mặn mà”nghĩa là mang nỗi nhớ sâu đậm (mặn mà) không phai. Câu “nhớ quay quắt nhớ, lòng se sắt lòng” thật hay! Điệp từ “nhớ” là một mỹ từ pháp, lập lại hai lần

làm tăng cường độ nỗi nhớ, đan xen ở giữa là từ ngữ “quay quắt” có nghĩa là đứng ngồi không yên, khiến nỗi nhớ càng thêm tha thiết xốn xang, như thúc giục quay về!

Vế thứ hai “lòng se sắt lòng” cũng có điệp ngữ “lòng”. Từ “se sắt” có nghĩa là đau nhói trong tim. Trong một câu mà có hai điệp ngữ khác loại nối tiếp nhau thật thi vị, nào lòng bởi “nhớ ơi là nhớ”. Tác giả muốn, khi tan hết dịch Covid, sẽ bay nhanh về quê cha Gò-Công để hôn mảnh đất mặn nồng, nơi đó có mẹ cha có em nhỏ, luống rau, vườn cà, có tình bà con lối xóm mà tác giả gọi một cách chân quê là “nỗi nhớ thật thà”!

Nguyễn Cang

(June 26, 2021)